

Z Á Z N A M
z jednání Rady pro národnosti vlády ČR (dále jen „Rada“)
dne 19. září 2001 od 14:00 hodin, Úřad vlády, nábr. Edvarda Beneše 4, Praha 1

Přítomni členové Rady:

Helena Dluhošová (Kancelář prezidenta republiky), Jiří Volf (náměstek ministra financí), Jaroslav Müllner (náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy), Tadeusz Szkucik a Vavřinec Fojcik (zástupci polské menšiny), Vangelis Liolios (zástupce řecké menšiny), Jozef Horal, Peter Lipták a Miloslav Ďuriš (zástupci slovenské menšiny), Rosemarie Knapová a Hans Korbel (zástupci německé menšiny), Jarmila Balážová a Rudolf Tancoš (zástupci romské menšiny), Jan Jařab (předseda Rady).

Přítomni statutární zástupci členů Rady:

Václav Henych (MV), Lukáš Machoň (MZV).

Dále přítomni:

Karel Tomek (MŠMT), David Matýsek (MPSV), Jana Vondráková (MK), Viktor Rajčinec (Ukrajinská iniciativa v ČR), Andrej Sulitka (ředitel sekretariátu Rady), Eva Holková a Ladislav Goral (pracovníci sekretariátu Rady).

Na pozvání předsedy Rady:

Roman Krištof (výkonný místopředseda Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity), Martina Ouhrabková (pracovnice Meziresortní komise pro záležitosti romské komunity), Tomáš Kraus (Federace židovských obcí), Nad'a Vokušová (Slovensko-český klub), Dimitr Christov (Bulharská kulturně osvětová organizace).

* * * * *

Schválený program jednání

1. Rozprava k návrhu statutu Rady vlády pro národnostní menšiny
2. Informace o postupu prací na přípravě nařízení vlády o poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity národnostních menšin
3. Různé

Jednání řídil Jan Jařab, předseda Rady.

Ad 1

V úvodu jednání informoval Jan Jařab o připravovaném návrhu statutu Rady vlády pro národnostní menšiny, nové Rady, která bude zřízena v souladu se zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin. Poděkoval přítomným za zaslání připomínek k návrhu textu statutu a upozornil na nejvýznamnější změny oproti stávajícímu statutu Rady. Týkají se taxativního výčtu jednotlivých menšin, celkového počtu členů Rady a počtu zástupců za příslušné menšiny, stanovení funkčního období Rady, zřízení orgánů Rady apod.

Rozprava

Peter Lipták tlumočil stanovisko Asociace národnostních sdružení (dále jen ANS), která měla před jednáním Rady své zasedání k návrhu statutu Rady. Kladně hodnotil přístup, že zástupci národnostních menšin mají možnost se vyjádřit k návrhu tohoto statutu.

Podle stanoviska ANS by měl být článek 2 statutu zachován v plném rozsahu s tím, že navrhuje doplnit zmínku o spolupráci Rady s MZV. ANS vyslovila nesouhlas se snížením počtu zástupců menšin ze tří na dva (zásadní připomínka). Navrhl, aby největší menšiny (slovenská, romská a polská) měly minimálně po třech zástupcích v Radě. Tento názor podpořil i Rudolf Tancoš. Nad'a Vokušová informovala o dohodě slovenských organizací o zvýšení počtu zástupců za slovenskou menšinu v Radě, konsensus ukazuje na čtyři zástupce slovenské menšiny.

Dále podle Petra Liptáka by se funkční období členství v Radě nemělo krýt s funkčním obdobím vlády a rovněž by nemělo být omezeno na dvě po sobě jdoucí období. Hans Korbel vyjádřil názor, aby funkční období bylo stanoveno na přesný počet let. S tímto názorem nesouhlasil Miloslav Ďuriš. Jako argument uvedl, že se změnou vlády se změni i předseda Rady, který bude mít právo jmenovat nové členy Rady.

Vavřinec Fójcik požádal, aby statut Rady stanovil, že členství v Radě je výkon veřejné funkce. Je žádoucí, aby člen Rady měl možnost se legitimovat podobně jako například členové zastupitelstva obce, řekl.

Lukáš Machoň upozornil na článek 2 odst. 2 návrhu statutu. Sledování vnitrostátního plnění mezinárodních závazků ČR plynoucích z mezinárodních úmluv a paktů má ve své působnosti Rada vlády pro lidská práva, takže by docházelo k duplicitě plnění úkolů. Dále nesouhlasí se zněním článku 2 bod 2 d, e f, které jdou nad rámec menšinového zákona. Tyto připomínky považuje za zásadní.

Jiří Volf vyjádřil nesouhlas s formulací článku 6 o zřizování výborů Rady. Dále zdůraznil, že členům Rady není možné refundovat úslou mzdu za dny, kdy se zúčastní jednání Rady. V odůvodněných případech (např. vyžádaná expertíza, posudek atd.) je možné s členem Rady uzavřít dohodu o provedení práce.

Václav Henych se vyjádřil k návrhu Vavřince Fójcika označit členství v Radě za výkon veřejné funkce. Podle jeho názoru toto označení není možné vzhledem k tomu, že výkon veřejné funkce se řídí obecně závazným předpisem. Členství v Radě nemá charakter veřejné funkce. Reagoval také na návrh ustanovení o zřizování výborů Rady. Doporučil nejdřív vyzkoušet fungování nové Rady a pak případně přistoupit ke zřízení výborů podle aktuální potřeby.

Podle Dimitra Christova pokud počet členů Rady není stanoven zákonem, uvedený počet 26 je možné zvýšit. Doporučil, aby počet zástupců národnostních menšin v Radě byl volný.

Podle Václava Henycha by nová Rada měla zlepšit komunikaci mezi menšinami a orgány státní správy, neměla by řešit například konflikty mezi organizacemi příslušníků národnostních menšin. Proto otázku počtu zástupců za příslušné menšiny považuje za druhořadou. Zástupci menšin v Radě totiž nereprezentují jednotlivé menšinové organizace, ale vlastní menšinu. Tento názor podpořil Jiří Volf - Rada podle jeho názoru má zprostředkovat informace a názory menšin pro vládu a státní správu, proto diskusi o počtu zástupců za příslušné menšiny nepovažuje za přínosnou, rovněž i akcentování stanoviska ANS. S tímto názorem vyslovil souhlas Miloslav Ďuriš. Připomněl přitom, že zástupce národnostních menšin navrhuji na jmenování členem Rady sice různé menšinové organizace, ale jde o mandát za menšinu, ne za občanské sdružení. Proto i stanovisko ANS považuje za irelevantní.

Jarmila Balážová přislíbila, že písemné připomínky ke statutu zašle ještě dodatečně. Rozšíření počtu menšin v Radě o čtyři nové menšiny akceptuje. Stávající počet zástupců za romskou i slovenskou menšinu po třech členech považuje za opodstatněný a bylo by vhodné ho zachovat. Rovněž podle Romana Křištofa by nebylo vhodné, aby se počet zástupců za romskou menšinu v nové Radě snížil.

Do diskuse o počtu zástupců za jednotlivé menšiny v Radě vnesl Vavřínek Fojcik kritický tón proti vládě. Podle něj vláda při přípravě zákona o právech příslušníků národnostních menšin odmítla menšinové samosprávy, proto požaduje za polskou menšinu taktéž tři zástupce v Radě.

Jan Jařab ukončil rozpravu rekapitulací

- v návrhu statutu bude působnost nové Rady nově vymezena,
- článek 2 odst. 2 a 3 se překrývají, navrhuje vypustit odst. 2,
- článek 3 odst. 7 bod a; počet zástupců polské, romské a slovenské menšiny se zvýší na 3, odst. 8; zůstane v původním znění, funkčním obdobím pro členy Rady se rozumí funkční období současné vlády,
- článek 6 odst. 5; budou zřízeny pouze dva výbory,
- článek 10 odst. 2; refundace mezd bude provedena formou dohody o vykonání práce.

Závěr

Rada navrhuje, aby polská, romská a slovenská národnostní menšina měla v Radě po třech zástupcích.

Hlasování: 11 pro, 4 se zdrželi.

Ad 2

Vzhledem k tomu, že připomínky MK k návrhu materiálu *Nářízení vlády o poskytování dotací ze státního rozpočtu na aktivity národnostních menšin* byly sekretariátu Rady doručeny až 17. září t.r., přítomným členům Rady mohl být tento materiál rozdán až před jednáním Rady. V této souvislosti Andrej Sulitka informoval o schůzce pracovní skupiny k nařízení vlády, kterou svolal sekretariát Rady dne 22. srpna t.r., a též o pracovním jednání k nařízení, které se konalo dne 29. srpna t.r. u l. náměstka ministra kultury Zdeňka Nováka. Předložený návrh byl předběžně konzultován také s pracovníky odboru legislativy Úřadu vlády.

Závěr

S ohledem na aktuálnost plnění úkolu Andrej Sulitka požádal členy Rady o zaslání připomínek k předloženému návrhu nejpozději do jednoho týdne (27. září 2001).

Ad 3 Různé

- Nad'a Vokušová vznesla dotaz, kdy bude možné požádat o dotace na menšinová periodika na rok 2002. Andrej Sulitka odpověděl, že v krátké době bude sekretariát Rady informovat vydavatele národnostně menšinového tisku o termínu podání žádosti a postupu pro rok 2002. Nad'a Vokušová zdůraznila, že pro vydavatele menšinového tisku je nutné znát tento termín v co nejkratší době.
- Lukáš Machoň informoval o postupu přípravy ratifikace Evropské charty regionálních či menšinových jazyků. V současné době je nutné vyřešit 3 okruhy problémů:
 - zda nepřistoupit nejdříve pouze k ochraně polštiny jako menšinového jazyka,
 - jakým způsobem zvolit území, kde by mělo docházet k ochraně menšinových jazyků (MV například navrhuje, aby se menšinové jazyky chránily v obcích, kde fungují výbory pro národnostní menšiny),
 - na která území by se mělo vztahovat 35 závazků vyplývajících z Charty.

Proto navrhl, aby se na příštím jednání Rady uskutečnila rozprava, týkající se lokalit a závazků, vyplývajících z Charty.

- Vavřinec Fójcik se obrátil na zástupce MV s dotazem, týkajícím se poplatku za změnu křestního jména z češtiny do polštiny, například Eya na Ewa). Za provedení takové změny vyžadují na matrice poplatek 1.000,- Kč. Opačná změna (z polštiny do češtiny) je přitom prováděna bezplatně, řekl. Václav Henych přislíbil záležitost prověřit; současně požádal Vavřince Fójcika, aby mu předal podklady ke konkrétním případům.
- Jana Vondráková požádala Radu o názor na účast Růženy Bandyové, pracovnice OkÚ Písek, v poradním sboru MK pro národnostní kulturu. Stanovisko připraví Jan Jařab.
- Peter Lipták požádal o informaci ohledně výsledků sčítání lidu v roce 2001. Andrej Sulitka sdělil, že Český statistický úřad vydal publikaci *Předběžné výsledky sčítání lidu, domů a bytů 2001*, dále zprávu o sondážním rozboru o poznatcích z provedení sčítání lidu s ohledem na údaje týkající se národnosti a mateřského jazyka. Tuto zprávu zpracoval Český statistický úřad na základě žádosti sekretariátu Rady. Oba dva materiály zašle sekretariát Rady členům Rady společně se záznamem z tohoto jednání.

Vzhledem k tomu, že z předběžných výsledků sčítání lidu vyplynulo, že počet osob, hlásících se k národnostním menšinám (především romské) nápadně klesl, byla též požádána firma Gabal, Analysis & Consulting o analýzu výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2001 a provedení kvalifikovaného odhadu počtu příslušníků národnostních menšin v České republice se specifickou pozorností na početnost romské menšiny v ČR. Analýza bude zpracována do 31. prosince t.r.

- Lukáš Machoň sdělil, že Česká republika předložila dne 27. srpna 2001 sekretariátu Výboru ministrů RE a řediteli direktorátu pro lidská práva RE *Komentář ČR na základě pravidla č. 27 rezoluce Výboru ministrů (97)10 ke stanovisku Poradního výboru k Rámcové úmluvě na ochranu národnostních menšin ohledně plnění závazků z této úmluvy Českou republikou - ACFC/OP/I(2001)4*. Členům Rady byl tento materiál rozdán v průběhu jednání. Při přípravě materiálu byly reflektovány připomínky a podněty zástupců národnostních menšin.

Andrej Sulitka sdělil, že programový ředitel ČRo Josef Havel plánuje uskutečnit dne 16. října t.r. jednání poradního konzultačního sboru pro národnostní vysílání v ČRo.

Zaznamenali: Eva Holková
Andrej Sulitka

Schválil: Jan Jařab